

Sygn. akt V KS 12/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 31 maja 2022 r.,
sprawy **A. D.**
oskarżonej z art. 207 § 1 k.k.,
z powodu skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonej,
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 31 stycznia 2022 r., III Ka [...],
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w O.
z dnia 19 kwietnia 2021 r., II K [...],

postanowił

- 1) oddalić skargę;**
- 2) zasądzić od oskarżonej A. D. na rzecz oskarżycielki posiłkowej A. H. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**
- 3) obciążyć oskarżoną A. D. kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K [...], przyjmując, że oskarżona A. D. - w miejsce zarzucanego jej czynu - popełniła czyn polegający na tym, że w okresie od 2002 do dnia 13 września 2014 roku w

miejsowości T., powiat [...], w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry pożądanego zamiaru, wielokrotnie: naruszała nietykalność cielesną pokrzywdzonej A. H. poprzez uderzanie pokrzywdzonej ręką, rączką od klapki na muchy, koturnem od klapka domowego oraz zwracała się w stosunku do niej słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, tj. występki z art. 217 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. umorzył postępowanie.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej w całości na niekorzyść oskarżonej. Pełnomocnik zarzucił w niej obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 207 § 1 k.k. oraz naruszenie prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku. W związku z tymi zarzutami wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w K., w sprawie III Ka [...], na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu Okręgowego w K. wniósł obrońca oskarżonej i sformułował w niej zarzut naruszenia art. 437 § 2 kpk poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w O. II Wydział Karny, sygn. akt II K [...], z dnia 19 kwietnia 2021 r. i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania, podczas gdy prawidłowe rozpoznanie apelacji w granicach podniesionych w niej zarzutów połączone z prawidłową oceną zebranego w sprawie materiału dowodowego nie powinno prowadzić do uznania, że oskarżona wyczerpała swoim zachowaniem znamiona czynu z art. 207 § 1 kk działając umyślnie z zamiarem ewentualnym, co z kolei winno skutkować brakiem konieczności stosowania z art. 437 § 2 kpk. W związku z tym zarzutem skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest niezasadna. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. wynika, że przyczyną uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w O. była reguła *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. Sąd II instancji dokonał oceny materiału dowodowego w toku procesu apelacyjnego, co doprowadziło go do wniosku, że oskarżona wypełniła znamiona przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. działając umyślnie z zamiarem ewentualnym. W związku z tym, że wobec oskarżonej umorzono postępowanie w I instancji, Sąd II instancji nie mógł jej skazać za to przestępstwo i zmuszony był do uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w O. i przekazania mu sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd II instancji stwierdził wprawdzie, że podniesione w apelacji zarzuty zostały sformułowane nieprawidłowo. W badanej sprawie skarżący zakwestionował ustalenia faktyczne dotyczące zamiaru, z jakim oskarżona dopuściła się zarzucanego jej czynu. Zarzucił jednocześnie naruszenie prawa materialnego, które miało charakter wtórny w stosunku do naruszenia przepisów postępowania. Dostrzeżenie tej nieprawidłowości nie stało jednak na przeszkodzie rozpoznaniu zarzutów apelacji. Odnosząc się do nich Sąd II instancji dokonał odmiennej wykładni art. 207 § 1 k.k. niż Sąd I instancji, który opowiedział się za stanowiskiem, że przestępstwo znęcania się może być popełnione jedynie z zamiarem bezpośrednim. Następnie stwierdził, że analiza zebranego materiału dowodowego pozwala na dokonanie ustaleń, zgodnie z którymi oskarżona działając w zamiarze ewentualnym znęcała się nad córką. Sąd podał okoliczności mające znaczenie dla takich wniosków co do ustaleń faktycznych, m.in. faktu, że oskarżona jest pedagogiem i zdawała sobie sprawę z nieskuteczności takich „metod wychowawczych”, jak również skutków takich zachowań dla psychiki młodego człowieka. Tych konsekwencji była tym bardziej świadoma, że sama była ofiarą znęcania się. Fakt wystąpienia tych konsekwencji potwierdziła natomiast opinia biegłej psycholog, która stwierdziła, że wykazuje ona cechy psychologiczne ofiar przemocy.

Tymczasem sposób sformułowania zarzutu w skardze na wyrok sądu odwoławczego wskazuje, że obrońca zakwestionował w nim trafność rozpoznania zarzutów apelacyjnych przez Sąd II instancji, a nie prawidłowość zastosowania art. 437 § 2 k.p.k. Skarżący stwierdził również, że wyrok Sądu II instancji był przedwczesny, gdyż Sąd powinien uzupełnić przewód sądowy. Skarżący nie podał jednak, na czym miałyby polegać uzupełnienie przewodu sądowego i w dalszej części uzasadnienia skargi podnosił argumenty dotyczące nietrafnej oceny zebranego materiału dowodowego przez ten Sąd. Tymczasem te okoliczności są poza kontrolą przeprowadzaną przez Sąd Najwyższy w ramach skargi na wyrok sądu odwoławczego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 lutego 2022 r., III KS 3/22 (Lex nr 3305440) „W ramach postępowania skargowego zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego.”

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

a.s.